

Orde van dienst in de Hervormde pkn gemeente te Zuidhorn

Een toelichting bij de vieringen

De eredienst neemt in het gemeente-zijn de centrale plaats in. De liturgische vorm is het steeds terugkerende basisstramien. Veel waarde wordt gehecht aan de rol van gemeenteleden bij vooral (maar niet uitsluitend) het begin van de dienst. Gemeenteleden kunnen op vele manieren betrokken worden: door ze uit te nodigen een lied, gedicht of tekst in te brengen, door vormen van preekvoorbereiding, door gebruik te maken van talenten binnen onze gemeente op het gebied van muziek, zang, toneel en voordracht.

De kinderen gaan bij de overgang van het eerste naar het tweede gedeelte van de viering naar de kindernevendienst, waarbij zij hun licht, aangestoken aan de paaskaars, meenemen

Bij de hoogtepunten in ons leven als geboorte en huwelijk neemt de eredienst al van oudsher een belangrijke plaats in. Voor velen was en is de kinderdoop een oprechte wens evenals de kerkelijke zegening van het huwelijk tussen man en vrouw. Ook willen we van harte meewerken en meedenken als mensen een zegen willen vragen voor hun kind of hun relatie in het midden van de gemeente in de eredienst.

Regelmatig vieren we als gemeenschap de dienst van Schrift en Tafel, waarbij ieder –van jong tot en met oud – van harte wordt uitgenodigd deel te nemen.

(Bron: Beleidsplan 2007-2011)

Vooraf

Onze gemeente kent geen consistoriegebed. We gaan ervan uit dat we samen één gemeente vormen en met de voorganger en alle anderen tezamen de drempel van de dienst overgaan. Wij benadrukken hiermee dat het ambt – als een dienst aan ons allen – vanuit de gemeente opkomt en niet van boven een exclusief karakter draagt.

DIENST VAN DE VOORBEREIDING

Woorden van welkom

Hier horen mededelingen thuis die betrekking hebben op de dienst (wie gaat er voor, wie bespeelt het orgel, etc.). Andere mededelingen, die te maken hebben met het collectiedoel, de bloemengroet en activiteiten van de gemeente, komen pas aan het einde van dienst.

Intochtslied

Dit lied wordt ook wel introïtuslied genoemd (wat letterlijk 'ingang' betekent). Van oorsprong werd het gezongen bij de binnenkomst van hen die in de liturgie zullen voorgaan. En wat werd er dan gezongen? De psalm die bij die zondag hoort en hem 'kleurt'. De Latijnse namen van veel zondagen zijn afkomstig uit de eerste regel van deze zondagspsalm.

Nu zingen we het eerste lied als iedereen zijn plaats in de kring van de gemeente heeft ingenomen.

Bemoediging

'Onze hulp in de naam van de Heer...'

In onze gemeente klinkt deze tekst in beurtspraak, en dat maakt het ontmoetingskarakter van de dienst letterlijk hoorbaar. De beurtspraak verbindt ons met het Joodse erfgoed, ook in de psalmen is de structuur van woord en antwoord terug te vinden.

Stilte

In de stilte bieden we ieder de mogelijkheid om zich nader voor te bereiden op een ontmoeting met God

en elkaar, om ontvankelijk te worden voor wat komt en om tot ons zelf te komen.

Drempelgebed

Het gebed op de drempel wordt uitgesproken ter voorbereiding op de dienst en de ontmoeting met God en elkaar. Het markeert a.h.w. de overgang van de wereld die buiten de kerkmuren is en waar wij letterlijk uit vandaan komen en de 'gewijde', 'geheiligde' ruimte die we net binnengetroten zijn.

Kyrië en Gloria

Nog maar net over de drempel wordt de nood van de wereld neergelegd voor God. De eredienst is niet immuun voor de wereld er omheen, Kyrie eleison is Grieks voor 'Heer (Kyrios = Heer), erbarm U.

Het gebed kan worden voorafgegaan door een korte formule:

'Laat ons de Heer om ontferming aanroepen voor de nood van deze wereld én zijn Naam prijzen, want zijn barmhartigheid kent geen einde'.

De tweede helft van deze formule is er onlosmakelijk mee verbonden. Degene die wij aanroepen in onze ellende, eren en prijzen wij ook; iemand te hulp roepen is een bewijs van hoogschatting en vertrouwen.

Kyrie en Gloria gaan op één adem. Ook in de psalmen treffen we de diepe ellende en jubel bij elkaar en vlak na elkaar aan.

Gedurende 2 perioden in het kerkelijk jaar wordt het Gloria niet gezongen: in de advent en in de 40-dagentijd, om dan met Kerst en Pasen weer in volle 'glorie' te klinken.

DE DIENST VAN DE SCHRIFTEN

Groet

Het is een oude gewoonte in de liturgie dat voorganger en gemeente elkaar groeten bij het voorlezen uit de Schrift of bij de dienst aan de Tafel. Vroeger vonden de verschillende onderdelen van de dienst ook plaats op diverse plaatsen in de kerk en werd er opnieuw gegroet. In onze

gemeente is dat ook een praktische keuze, omdat de voorganger dan voor het eerst handelend optreedt.

Gebed van de zondag

Dit gebed verwijst alvast naar de lezingen (zonder ze echter al samen te vatten) en naar het karakter van de zondag (afhankelijk van de tijd van het kerkelijk jaar en de naam van de zondag).

Lezingen

Er klinken in de kerkdienst een of meerdere lezingen uit de Bijbel, het Oude en Nieuwe Testament.

Er zijn verschillende manieren om lezingen te kiezen:

1. volgens het Oecumenisch leesrooster van de Raad van Kerken
2. volgens de Lectio continua (doorgaande lezing uit 1 bijbelboek gedurende een aantal zondagen, komt uit de Joodse traditie)
3. volgens het klassieke leesrooster van het kerkelijk jaar.

Overdenking

Andere benamingen voor dit onderdeel in de kerkdienst zijn: verkondiging, uitleg, preek, homilie (lett. omgaan of verkeren met).

Hoe het ook genoemd wordt: het is een menselijk spreken in deze tijd, in een taal van deze tijd, maar met oog en oor voor de soms weerbarstige woorden uit de Bijbel.

DE DIENST VAN DE GEBEDEN EN GAVEN

Bidden voor én geven aan zijn van oudsher onlosmakelijk met elkaar verbonden.

In dit onderdeel van de dienst komt de taak en verantwoordelijkheid van de diakenen duidelijk naar voren, zoals dat ook het geval is bij het uitdelen brood en wijn.

In het **dankgebed** spreken we onze dankbaarheid uit.

De **voorbeden** kennen van oudsher 3 aandachtsgebieden: de wereldwijde kerk, de overheden en mensen in nood. Bidden is a.h.w. kiezen én daarnaar handelen, het is dus niet vrijblijvend. Door acclamaties (bijvoorbeeld een gezongen 'Heer onze Heer, wij bidden U ontferm U') en **stil gebed** wordt de gemeente ook actief betrokken bij de gebeden. De voorbeden zijn meer gestructureerd dan het Kyrie. De gebeden worden afgesloten met het **Onze Vader**.

Nu het einde van de dienst nadert en we ons ook liturgisch opmaken voor de dienst in de wereld, komen de **mededelingen** aan de orde die betrekking hebben op de activiteiten in de week die voor ons ligt

Inzameling der gaven

De inzameling der gaven is nauw verbonden met het avondmaal, vanouds deponeerde de gemeente gaven in natura (brood, vruchten, wijn) op de avondmaalstafel. Wat na delen van brood en wijn overbleef, werd door de diakenen verdeeld onder de armen. Vandaar dat onze gaven na de inzameling op de avondmaalstafel gelegd worden.

Zegen

Na het uittochtslied klinkt de zegen.

Zegenen, benedicere in het Latijn, is letterlijk 'het goede zeggen'. Wij krijgen van Godswege de zegen mee om gedragen onze taak in de samenleving ter hand te nemen.

januari 2008

Liturgiecommissie Hervormde Gemeente Zuidhorn

Bronnen:

<i>J.P. Boendermaker</i>	- <i>De eerste dag vieren</i>
<i>P. Oskamp</i>	- <i>De kerkdienst bij stukjes en beetjes</i>
<i>H. Blanckesteijn</i>	- <i>Het spel en de regels</i>